

Către:

Primăria Municipiului București / Primăria Sectorului 2
Direcția Generală de Urbanism și Amenajarea Teritoriului
Direcția Cultură, Învățământ, Turism / Comisia Tehnică de Amenajare a Teritoriului și Urbanism
Spre știință: Direcția Județeană pentru Cultură a Municipiului București; Institutul Național al Patrimoniului

Referitor la: Proiectul de reamenajare a piațetelor istorice din zona Armenească – Moșilor – Mântuleasa (denumit în documentația publică „Piațete Libere”) și consultarea publică aferentă.
Nr. de înregistrare: _____ / _____ (a se completa la depunere)

MEMORIU CIVIC

privind reamenajarea și protejarea piațetelor istorice din zona Plantelor – Mântuleasa – Popa Soare

*Document privind regenerarea urbană, protejarea patrimoniului și recuperarea identității istorice a zonelor Plantelor, Mântuleasa, **Popa Soare**, Pictor Romano, Negustori, Alexandru Paleologu, Armenească, Moșilor și Sfântul Ștefan*

Sinteză executivă

Cerem un singur lucru: proiectul de reamenajare a piațetelor istorice să fie regândit împreună cu cartierul — pe baza unui studiu real de trafic și a unei viziuni unitare de patrimoniu. Cele nouă solicitări de mai jos detaliază această cerere.

Subsemnații, proprietari, locatari și rezidenți ai zonelor menționate, susținuți de **Asociația Popa Soare**, solicităm administrației locale ca proiectul de reamenajare a piațetelor istorice să fie regândit într-o formă ancorată în patrimoniul, identitatea și nevoile reale ale cartierului. Principalele noastre solicitări sunt următoarele:

1. Redenumirea proiectului într-o formulă mai cuprinzătoare, orientată spre prezent și viitor, nu doar spre trecut (de exemplu „Piețele Frumoase ale Bucureștiului”).
2. Tratarea unitară a întregului ansamblu istoric, nu pe piațete izolate, pe baza unei hărți integrate a patrimoniului și funcțiunilor.
3. Adoptarea, complementar protejării patrimoniului, a unui concept de „Cartier Verde” centrat pe locuitori, cu o ierarhie clară a priorităților (pietoni, copii, persoane vulnerabile, cicliști, transport public, livrări, autovehicule).
4. Realizarea unor studii reale de trafic și circulație înaintea oricărei închideri de stradă, cu garantarea permanentă a accesului riveran, de urgență și pentru persoanele cu mobilitate redusă.
5. Implementarea unui sistem de tip ZTL (Zonă cu Trafic Limitat), care să gestioneze accesul în favoarea rezidenților, ca alternativă la pietonalizarea totală.
6. Inventarierea, consolidarea și restaurarea de urgență a caselor istorice și a zidurilor Bisericii Mântuleasa.

7. Folosirea de materiale durabile, compatibile cu zona istorică, și un drenaj pluvial corect, după modernizarea prealabilă a rețelelor edilitare subterane.
8. Organizarea unui concurs public de soluții arhitecturale și urbanistice, cu participare națională și internațională.
9. Integrarea, acolo unde se realizează infrastructuri subterane, a unor funcțiuni de protecție civilă și reziliență urbană.

Ce așteptăm de la administrație:

un răspuns scris, motivat și punctual la fiecare dintre cele nouă solicitări, în termenul legal prevăzut de O.G. nr. 27/2002;

invitarea reprezentanților semnatarilor la dezbaterile tehnice privind proiectul;

desemnarea unui interlocutor instituțional pentru dialogul cu semnatarii — contact: contact@popasoare.org (**Asociația Popa Soare**, semnatar instituțional).

Cadrul legal al memoriului

Prezentul memoriu este formulat în temeiul dreptului de petiționare (art. 51 din Constituția României și O.G. nr. 27/2002 privind soluționarea petițiilor) și se întemeiază pe următoarele acte normative privind protejarea patrimoniului și amenajarea teritoriului:

- Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, cu modificările ulterioare;
- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul;
- regimul de Zonă Construită Protejată (PUZ – ZCP) aplicabil cartierelor istorice Mântuleasa – Armenească și zonelor adiacente;
- Lista Monumentelor Istorice (de exemplu, Biserica Mântuleasa, cod LMI B-II-m-A-19179.01);
- Convenția-cadru a Consiliului Europei privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate (Convenția de la Faro), ratificată de România.

Solicităm ca orice intervenție în aceste zone să respecte integral regimul juridic de protecție și să fie precedată de avizele legale necesare.

Solicitări concrete și direcții de soluționare

Lista de mai jos este preliminară și nu este ordonată după prioritate. Coloana din dreapta nu reprezintă cereri în sine, ci direcții și posibile soluții, oferite ca sprijin pentru administrație în identificarea celor mai potrivite intervenții.

Nevoie / Solicitare	Direcții și posibile soluții
Protejarea patrimoniului istoric și ambiental (inclusiv zidurile istorice ale bisericilor)	Inventariere cu respectarea confidențialității datelor și a proprietății private; protejare în regim de Zonă Construită Protejată; tratamente antigraffiti și nanoprotecții transparente după restaurare.
Restaurarea și consolidarea	Responsabilitate principală a proprietarilor, sprijinită de

Nevoie / Solicitare	Direcții și posibile soluții
caselor istorice	administrație prin avize rapide, ghișeu unic, facilități fiscale și cofinanțare acolo unde legea permite.
Protejarea și extinderea vegetației urbane	Aplicarea principiului 3-30-300 (un copac vizibil de la fiecare locuință la cel mult 3 m, coronament de arbori peste 30% din suprafață, un parc la 300 m); parcuri de buzunar cu specii diferite, bănci și, unde e fezabil, parcări pentru biciclete.
Reconfigurarea tramei stradale și a infrastructurii „gri”	Reanalizarea completă a circulației în cadrul ZTL, nu doar a parcărilor; parcare autovehiculelor private — ultima prioritate.
Managementul apei pluviale	Drenaj corect; colectarea, filtrarea și reutilizarea apei de ploaie pentru spațiile verzi; reducerea inundațiilor, răcirea asfaltului și realimentarea acviferelor; implicarea ApaNova.
Conectarea piațetelor într-o rețea urbană coerentă	Țesătură de puncte de interes între piațete (de la Piața Sfântul Gheorghe până spre Mătășari), ca parte dintr-un plan de reconfigurare verde-urbană a unei zone dense precum Plantelor.
Combaterea vandalismului și a graffiti-ului	Curățare, protecție și aplicarea consecventă a regulilor de ordine publică.
Spații culturale și funcțiuni urbane utile	Biblioteci, ateliere, librării, ceainării și cafenele discrete, în locul aglomerării orientate exclusiv spre consum.
Protecție civilă și reziliență urbană	Integrarea, în eventualele infrastructuri subterane, a unor funcțiuni de adăpostire și de intervenție în situații de urgență.
Studiu de fezabilitate pentru un sistem ZTL	Perimetru delimitat și semnalizat, camere ANPR la acces și registru de autorizații pentru rezidenți și vehicule autorizate.
Administrare și întreținere urbană reală	Mentenanță continuă, responsabili clari și standarde de execuție, ca parte dintr-un plan de reconfigurare verde-urbană a zonei.

Solicităm un răspuns scris, în termenul legal prevăzut de O.G. nr. 27/2002, precum și invitarea reprezentanților semnatarilor la dezbaterile tehnice privind proiectul.

Introducere

Subsemnații, proprietari, locatari, rezidenți și utilizatori ai zonelor Plantelor, Mântuleasa, **Popa Soare**, Pictor Romano, Dimitrie Onciul / Dimineții, Toți Sfinții, Armenească, Moșilor și ai străzilor adiacente,

formulăm prezentul memoriu privind necesitatea unei abordări urbanistice mature, coerente și fundamentate istoric pentru regenerarea și protejarea Bucureștiului istoric.

Apreciem că actualul proiect de reamenajare a piațetelor istorice trebuie regândit într-o formă mai profund ancorată în:

- identitatea istorică și culturală a cartierelor;
- patrimoniul construit și ambiental;
- funcțiunea rezidențială și spirituală a zonelor;
- infrastructura reală și nevoile locuitorilor;
- continuitatea memoriei urbane a Bucureștiului vechi.

Regenerarea autentică a acestor zone nu poate fi redusă la amenajări de suprafață, mobilier urban standardizat, pietonalizare generică sau metodologii participative abstracte, fără o înțelegere profundă a istoriei, arhitecturii, funcționării și vulnerabilităților reale ale cartierului.

Privim acest memoriu ca pe o oportunitate comună: Sectorul 2 poate realiza aici primul cartier istoric cu trafic limitat (ZTL) din România — un „Centru Istoric” rezidențial, cultural și verde, un proiect de prestigiu pentru administrație și pentru oraș.

1. Necesitatea schimbării denumirii proiectului

Denumirea actuală „Piațete Libere” este generică, insuficient ancorată în identitatea locală și lipsită de referință la patrimoniul și memoria urbană a zonelor vizate.

Propunem o denumire de tipul:

„Piețele Frumoase ale Bucureștiului”

sau, ca variantă:

„Program de Recuperare a Piețelor Istorice ale Bucureștiului”.

Am preferat ca denumire principală formula „Piețele Frumoase ale Bucureștiului”, fără cuvântul „istoric”. Deși zona este profund istorică, accentul exclusiv pe trecut poate sugera, pentru unii cititori, un demers strict de conservare. Demersul nostru privește însă și viitorul: o denumire mai cuprinzătoare comunică deopotrivă respectul pentru memoria locului și deschiderea către o regenerare urbană contemporană, durabilă și orientată spre locuitori.

2. Istoricul general al zonelor istorice

Zona Armenească – Moșilor – Mântuleasa – Plantelor – **Popa Soare** – Sfântul Ștefan reprezintă unul dintre ultimele fragmente coerente ale Bucureștiului istoric. Aceste cartiere s-au dezvoltat organic, începând cu mahalalele Bucureștiului fanariot, și au evoluat în secolul al XIX-lea și în epoca interbelică.

În jurul bisericilor istorice și al vechilor drumuri comerciale s-au format străzi de dimensiuni mici, specifice începutului de secol XX, case joase și curți interioare, grădini și vegetație abundentă, mici ateliere și prăvălii, precum și spații culturale și rezidențiale specifice Bucureștiului vechi.

Valoarea acestor zone nu derivă doar din monumentele istorice clasate oficial, ci și din patrimoniul ambiental format din case, garduri și ziduri istorice, curți și grădini, vegetație matură, atmosferă și memorie urbană. Aceste cartiere păstrează încă urmele transformării Bucureștiului din mahalaua

tradițională în orașul burghez modern și, apoi, în orașul contemporan afectat de presiuni speculative, degradare și intervenții urbanistice incoerente.

3. Istoria și identitatea fiecărei zone istorice

Plantelor

Strada Plantelor păstrează încă fragmente importante ale Bucureștiului rezidențial de sfârșit de secol XIX și început de secol XX, caracterizate prin case cu grădini, fronturi construite tradiționale, vegetație matură și o scară urbană umană specifică Bucureștiului vechi. Atmosfera străzii derivă tocmai din alternanța dintre spațiul construit și curți, din liniștea rezidențială și din continuitatea unei structuri urbane istorice încă perceptibile.

Identitatea străzii este una vie, nu doar istorică: ea integrează și repere contemporane culturale și comunitare, precum Fundația Noua Europă și Plan Patru (strada Plantelor nr. 4), alături de altele. Aceste prezențe arată că zona poate îmbina memoria urbană cu o viață culturală actuală, ceea ce întărește argumentul pentru o regenerare orientată deopotrivă spre trecut și spre viitor.

Strada Plantelor are și o încărcătură culturală excepțională: aici, în casa de sănătate a doctorului Alexandru Șuțu (Sanatoriul Caritas), de pe strada Plantelor nr. 9, a murit Mihai Eminescu, la 15 iunie 1889. Pe locul sanatoriului, demolat în perioada interbelică, există astăzi o placă memorială. Acest reper conferă străzii Plantelor o valoare simbolică națională, care trebuie pusă în valoare în mod demn în cadrul proiectului.

Mântuleasa

Zona Mântuleasa este organizată în jurul Bisericii Mântuleasa, ctitorită în 1732 și sfințită în 1734, ridicată în stil brâncovenesc și clasată ca monument istoric (cod LMI B-II-m-A-19179.01). Biserica reprezintă unul dintre cele mai importante repere spirituale, culturale și arhitecturale ale zonei.

Cartierul are și o importantă dimensiune literară și simbolică, fiind legat de opera lui Mircea Eliade și de nuvela „Pe strada Mântuleasa”. În imediata vecinătate au locuit numeroase personalități: pe strada Pictor Romano a locuit Marin Preda, iar pe **Popa Soare** a locuit Mircea Vulcănescu. Există, evident, și alte personalități legate de cartier.

Distrugerea școlii evocate de Mircea Eliade în „Pe strada Mântuleasa” reprezintă o pierdere simbolică importantă pentru memoria culturală a Bucureștiului. Aceasta a fost demolată în urmă cu circa douăzeci de ani, în mod ilegal. În imediata apropiere a terenului se află alte case de mare valoare arhitecturală, degradate prin lipsa de grijă față de patrimoniu și aflate într-un pericol iminent, în timp ce pe terenul respectiv se construiește, din anul trecut, un proiect rezidențial.

Popa Soare

Strada **Popa Soare** păstrează încă case istorice, curți umbrite, grădini și elemente arhitecturale valoroase, specifice Bucureștiului vechi. Zona are un caracter rezidențial și cultural distinct și reprezintă unul dintre ultimele fragmente coerente ale Bucureștiului istoric de scară umană.

Pictor Romano

Strada Pictor Romano face parte din același ansamblu urban și cultural. Păstrează un fond construit valoros și legături culturale semnificative, inclusiv memoria locuirii lui Marin Preda. Nu trebuie tratată separat de Plantelor, Mântuleasa și **Popa Soare**.

Negustori

Strada Negustori păstrează memoria Bucureștiului comercial vechi, cu mici funcțiuni urbane, prăvălii, ateliere și locuire. Această identitate trebuie protejată și integrată în viziunea generală a proiectului.

Alexandru Paleologu

Strada Alexandru Paleologu face parte din același țesut urban istoric și ambiental. Intervențiile viitoare trebuie să respecte scara, volumetria și caracterul arhitectural al zonei, astfel încât să nu se creeze rupturi între spațiile reamenajate și fondul construit existent.

Sfântul Ștefan

Zona Sfântul Ștefan reprezintă un nod urban și istoric important, cu relații tradiționale între biserici, spații publice, case, grădini și circulația istorică a cartierului. Această piațetă este deja un spațiu de agregare urbană și socială, ceea ce impune o abordare echilibrată și responsabilă privind liniștea publică, ordinea și funcționarea rezonabilă a spațiului public.

Armenească

Cartierul Armenească are o valoare culturală și istorică majoră pentru București, fiind legat de comunitatea armeană și de dezvoltarea comercială și culturală a orașului.

Moșilor

Calea Moșilor reprezintă una dintre cele mai vechi artere istorice ale Bucureștiului și păstrează memoria traseelor comerciale și urbane ale capitalei.

4. Patrimoniul construit și casele istorice

Pe străzile Plantelor, Mântuleasa, **Popa Soare** și Armenească există încă numeroase case neoclasiche și eclecticice, vile interbelice, elemente neoromânești, curți și grădini istorice, precum și ziduri și împrejmuiri tradiționale.

Aceste clădiri trebuie inventariate, protejate, consolidate, restaurate și integrate într-o strategie coerentă de regenerare urbană. Numeroase case au fost abandonate, lăsate în paragină, mutilate prin intervenții improprii – vechi și noi – sau înlocuite cu construcții incompatibile cu spiritul cartierului, uneori chiar kitsch.

Degradarea progresivă a patrimoniului arhitectural și ambiental, în unele cazuri favorizată de neglijență, reprezintă una dintre cele mai grave pierderi pentru identitatea Bucureștiului istoric.

Solicităm identificarea, evaluarea și restaurarea de urgență a caselor valoroase aflate în imediata vecinătate a Bisericii Mântuleasa și în tot cartierul. Unele dintre acestea se află într-o stare avansată de degradare, deși au o valoare arhitecturală și ambientală evidentă. Protejarea ansamblului Mântuleasa nu

poate fi redusă la protejarea bisericii; ea trebuie să includă și fondul construit din jur, grădinile, gardurile, arborii și atmosfera străzii.

Suntem conștienți de două limite practice ale acestui demers. În primul rând, o inventariere completă a fondului construit întâmpină constrângeri legate de confidențialitatea datelor și de regimul proprietății private; ea trebuie realizată cu respectarea acestor limite, eventual pe bază de adeziune voluntară a proprietarilor. În al doilea rând, restaurarea propriu-zisă a clădirilor revine, în principal, proprietarilor. Rolul administrației nu este de a se substitui acestora, ci de a crea cadrul care face restaurarea posibilă: avize rapide, ghișeu unic, facilități fiscale și cofinanțare acolo unde legea o permite. Formulăm această solicitare fiind conștienți de constrângerile financiare și de prioritizarea politică, dar tocmai de aceea propunem instrumente realiste, nu doar deziderate.

5. Mircea Eliade și memoria culturală

Zona Mântuleasa are o dimensiune culturală majoră, legată de opera lui Mircea Eliade și de universul simbolic al Bucureștiului vechi.

Piațeta Mântuleasa, în care se află statuia lui Mircea Eliade, trebuie tratată ca parte integrantă a ansamblului istoric Mântuleasa. Ea poate deveni un spațiu cultural și rezidențial discret, inspirat de atmosfera Bucureștiului Belle Époque și de grădinile urbane istorice.

Arborii maturi existenți trebuie păstrați ori de câte ori starea lor biologică permite acest lucru. Vegetația ar trebui completată cu plante perene, flori de primăvară și vară, pergole sau console cu glicină, trandafiri și alte plante cățărătoare, în acord cu arhitectura caselor și cu atmosfera curților vechi.

Elementul central al amenajării ar putea fi o fântână arteziană discretă, realizată din piatră naturală și bronz, inspirată din amenajările urbane ale Bucureștiului de la începutul secolului XX. Aceasta nu trebuie să fie un obiect spectaculos sau strident, ci un element de rafinare urbană potrivit pentru un loc cu memorie culturală.

Acest spațiu poate fi recuperat și înfrumusețat — cu titlu de sugestii orientative pentru proiectant, nu de cereri — prin:

- curățarea completă a graffiti-ului;
- protejarea împotriva vandalismului;
- amenajarea unei fântâni arteziene discrete, de inspirație Belle Époque;
- plantarea de flori și arbori ornamentali;
- pergole și console cu plante agățătoare;
- vegetație bine întreținută;
- bănci elegante și discrete;
- iluminat cald și armonios;
- coșuri de gunoi integrate estetic.

Piațeta trebuie să devină un spațiu de liniște și cultură, un loc de întâlnire civilizată și un reper urban compatibil cu memoria culturală a lui Mircea Eliade și cu atmosfera Bucureștiului istoric. Schița prezentată de organizatori nu constituie, în opinia noastră, un model reușit și nu păstrează nici istoria, nici spațiul verde necesar, integrat organic în atmosfera locului.

Problema reală nu este existența cafenelelor discrete, a întâlnirilor culturale sau a unei vieți urbane autentice, ci consumul excesiv de alcool, vandalismul, zgomotul nocturn și lipsa aplicării regulilor privind ordinea publică.

6. Analiza problemelor reale semnalate de comunitate

Din discuțiile și consultările comunității rezultă câteva probleme reale și legitime.

Necesitatea studiilor reale de trafic

Numeroși locuitori consideră că:

- nu se pot închide străzi fără analize serioase de trafic și urbanism;
- fluxurile auto sunt reale, iar parcărilor stradale nu pot fi eliminate fără soluții alternative;
- legăturile importante dintre artere nu pot fi rupte arbitrar;
- deviarea traficului pe străzi istorice mici poate agrava situația.

Orice intervenție majoră trebuie precedată de studii reale de trafic, simulări de circulație și evaluări privind impactul asupra rezidenților. Orice soluție de reorganizare trebuie să asigure permanent accesul riveran, accesul autospeciălor ISU, al ambulanțelor, al Poliției, al serviciilor de salubritate și al utilităților publice. Accesul persoanelor cu mobilitate redusă trebuie, de asemenea, garantat.

Solicităm ca studiul de trafic să fie realizat la nivelul întregului cartier istoric Mântuleasa – Plantelor – **Popa Soare** – Sfântul Ștefan și al străzilor adiacente, nu doar punctual asupra unei singure piațete sau străzi.

Modificările recente ale circulației și introducerea unor sensuri unice au generat percepții diferite în rândul locuitorilor, existând semnalări privind transferul congestionării către alte străzi ale cartierului, inclusiv Sfântul Ștefan, Burghelea și Traian.

Considerăm necesară o analiză tehnică independentă, bazată pe măsurători reale, simulări de trafic și evaluarea impactului asupra rezidenților.

Problemele de ordine publică

Locuitorii semnalează zgomot nocturn, consum de alcool, muzică excesivă și lipsa unei intervenții eficiente pentru protejarea liniștii publice. Soluția nu constă în eliminarea vieții urbane, ci în administrare reală, aplicarea regulamentelor și menținerea unui echilibru între spațiul public și funcțiunea rezidențială.

Critica execuțiilor urbane recente

Numeroase intervenții recente au produs degradări:

- înlocuirea pietrei cubice cu dale de beton;
- drenaj defectuos;
- bolarzi și mobilier urban deteriorate rapid;
- iluminat inefficient, uneori defect la scurt timp de la montare;
- distrugerea pavimentelor prin lucrări repetate de infrastructură;
- extinderea excesivă și nefuncțională a trotuarelor.

Extinderile excesive ale trotuarelor în anumite colțuri de stradă trebuie reevaluate atunci când afectează circulația, manevrele de întoarcere sau accesul vehiculelor de intervenție. Bolarzii de slabă calitate, fixați superficial, trebuie înlocuiți cu soluții durabile și compatibile cu caracterul zonei.

Aceste probleme justifică solicitarea unor soluții tehnice reale, a unor materiale durabile și integrate în arhitectura istorică, precum și a unor standarde serioase de execuție și mentenanță.

7. Implementarea unui sistem de tip ZTL (Zonă cu Trafic Limitat)

Ca soluție centrală pentru reconcilierea protejării patrimoniului cu nevoile reale de mobilitate ale rezidenților, propunem implementarea unui sistem de tip ZTL (Zonă cu Trafic Limitat), după modelul consacrat în centrele istorice europene.

Spre deosebire de pietonalizarea totală — pe care o considerăm inadecvată pentru un cartier locuit — un sistem ZTL nu interzice circulația, ci o gestionează: accesul în zona istorică rămâne permis rezidenților, vehiculelor de intervenție și celor autorizate, fiind descurajat exclusiv traficul de tranzit și cel parazit. Aceasta răspunde direct tensiunii semnalate de comunitate: nevoia de a proteja cartierul fără a-l închide și fără a sufoca accesul riveran.

Cum funcționează un sistem ZTL

- delimitarea unui perimetru istoric clar, semnalizat standardizat (indicator alb cu bordură roșie, marcajul „ZTL” și afișarea intervalului orar de funcționare);
- monitorizare prin camere de recunoaștere automată a numerelor de înmatriculare (ANPR) la punctele de acces;
- un registru de autorizații: acces liber pentru rezidenți, vehicule de intervenție (ISU, ambulanță, Poliție), salubritate, utilități, taxiuri și transport public; permise temporare pentru aprovizionare și pentru oaspeții unităților din zonă;
- amendarea automată doar a vehiculelor neautorizate care intră în intervalul de restricție;
- intervale orare flexibile (de exemplu, restricție în intervalul serii și nopții, când presiunea consumului și a zgomotului este maximă), nu neapărat permanente.

Acest model este aplicat în peste 350 de orașe italiene și în numeroase orașe din Spania, Portugalia, Franța și Polonia. În Florența, de pildă, ZTL acoperă aproape întreg centrul istoric, accesul fiind rezervat rezidenților, taxiurilor și transportului public. Scopul declarat al acestor sisteme este reducerea congestiei, a poluării și a zgomotului, precum și încetinirea degradării clădirilor de patrimoniu.

De ce este fezabil la București

Municipiul București dispune deja de cadrul și de infrastructura necesare, astfel încât un ZTL nu ar fi o premieră tehnică, ci o extindere firească a unor instrumente existente:

- D.P.G. nr. 766/2005 privind Centrul Istoric reglementează deja restricționarea circulației în zona protejată;
- Primăria operează deja un sistem de acces pe bază de autorizație și platformă online pentru vehiculele grele (zonele A și B), ceea ce demonstrează că mecanismul de tip permis plus monitorizare există deja administrativ;
- proiectul „Străzi Deschise” a demonstrat capacitatea municipalității de a gestiona restricții de circulație în centrul orașului.

Beneficii pentru cartier

- protejarea pavajelor și a fronturilor istorice de uzura traficului greu și de tranzit;
- reducerea zgomotului nocturn și a presiunii consumului, fără eliminarea vieții urbane;
- garantarea accesului riveran și de urgență, spre deosebire de pietonalizarea totală;
- prioritizarea rezidenților în raport cu traficul parazit.

Solicitare: Solicităm includerea, în cadrul proiectului, a unui studiu de fezabilitate pentru un sistem ZTL aplicat zonei istorice Plantelor – Mântuleasa – **Popa Soare** și străzilor adiacente, corelat cu soluțiile de parcare pentru rezidenți și cu studiile de trafic menționate anterior.

8. Protejarea Bisericii Mântuleasa și a patrimoniului sacru

Zidurile istorice ale Bisericii Mântuleasa trebuie păstrate integral. Gardurile, zidurile și incinta istorică a bisericii nu trebuie eliminate, diminuate sau transformate în simple elemente decorative. Ele aparțin memoriei locului și protejează caracterul sacru al ansamblului; nu reprezintă simple delimitări funcționale, ci fac parte din identitatea istorică, spirituală și arhitecturală a zonei.

Primăria ar putea susține financiar consolidarea, restaurarea, conservarea și protejarea ansamblului istoric al bisericii. După restaurare, zidurile și clădirile valoroase pot fi protejate prin tratamente antigraffiti, nanoprotecții transparente și soluții compatibile cu zidăria istorică.

9. Funcțiuni urbane utile și tradiționale

Cartierele istorice trebuie să păstreze funcțiuni urbane utile și civilizate: policlinici, farmacii, biblioteci, ateliere meșteșugărești, croitorii, cizmării, ceasornicării, librării, ceainării și cafenele discrete.

Apreciem că zona are deja prea multe restaurante și activități orientate exclusiv spre consum, aglomerare și utilizare nocturnă excesivă. Adevărata valoare a unui cartier istoric derivă din diversitatea funcțiilor utile, din viața urbană autentică și din continuitatea memoriei urbane.

10. Parcări, infrastructură și protecție civilă

Problema parcărilor trebuie abordată matur și integrat, dar și cu o ierarhizare corectă a priorităților. În viziunea unei zone verzi sustenabile, parcarele autovehiculelor private reprezintă, de fapt, prioritatea cea mai joasă, după pietoni, copii, persoane vulnerabile, cicliști, transport public și livrări. Infrastructura recentă a redus deja numărul de mașini, iar rezidenții dispun de locuri de parcare cu plată; trecerea de la obișnuința parcării gratuite la un sistem ordonat va necesita timp și o adaptare treptată a comportamentului. Nu pot fi eliminate locuri de parcare fără soluții reale pentru rezidenți, însă acestea pot fi avute în vedere ca parte a unui plan mai larg:

- parcări subterane;
- parcări supraetajate discrete și integrate arhitectural;
- acces controlat pentru rezidenți;
- reducerea presiunii asupra străzilor istorice;
- valorificarea zonelor ample deja demolate din apropiere (de exemplu, pe strada Pictor Luchian), unde se pot realiza parcări subterane și adăposturi civile.

În cadrul viitoarelor proiecte de infrastructură subterană, consolidare sau modernizare urbană, solicităm analizarea posibilității integrării unor funcțiuni de reziliență urbană și protecție civilă, adaptate specificului zonei și riscurilor seismice ale Bucureștiului.

Considerăm însă că această temă necesită o analiză distinctă și poate constitui obiectul unui studiu sau memoriu separat.

11. Drenaj și infrastructură edilitară

Înainte refacerii pavimentelor trebuie analizate și modernizate rețelele electrice, cablurile de date și internet, infrastructura de apă și canalizare, rețelele de gaze și iluminatul public. În caz contrar, rezultă acumulări de apă, degradarea rapidă a pavimentelor și intervenții repetate asupra infrastructurii.

Solicităm un drenaj pluvial corect, cu pante bine calculate, rigole eficiente și soluții durabile pentru evacuarea apelor. Materialele folosite trebuie să fie durabile și compatibile cu caracterul istoric al zonei: piatră naturală, granit, pavaje de calitate și mobilier urban solid. Trebuie evitate dalele prefabricate de beton fără valoare estetică și soluțiile cu durată redusă de viață.

Acolo unde există parcări sau zone pietonale, soluțiile tehnice trebuie să permită drenajul și infiltrarea controlată a apelor pluviale în sol, reducând suprafețele complet impermeabile.

Mai mult, acolo unde este posibil, propunem sisteme de colectare, filtrare și reutilizare a apei de ploaie pentru întreținerea grădinilor, a spațiilor verzi și a vegetației urbane. Pe lângă un drenaj corect, asemenea soluții contribuie la diminuarea inundațiilor, la răcirea suprafețelor asfaltate în verile tot mai călduroase și, posibil, la realimentarea acviferelor afectate de construcțiile noi. Situațiile climatice extreme vor schimba, treptat, raportul cetățenilor cu apa, iar această adaptare trebuie să fie continuă, nu punctuală.

Un model relevant există deja la București: în Parcul Natural Văcărești, o asociație împreună cu parteneri transferă apa de ploaie colectată de pe acoperișul complexului SUN Plaza către zonele umede ale parcului. Considerăm că în implementarea unor astfel de soluții trebuie implicată și ApaNova, chiar dacă în prezent nu are atribuții explicite în acest sens — aspect care merită discutat la nivel instituțional.

12. Harta integrată a patrimoniului și funcțiilor

Solicităm realizarea unei hărți istorice, arhitecturale și funcționale integrate pentru toate zonele incluse în proiect. Aceasta trebuie să cuprindă:

- monumentele istorice;
- casele și grădinile valoroase;
- clădirile degradate;
- funcțiunile urbane utile;
- infrastructura;
- zonele afectate de vandalism;
- vegetația și arborii maturi;
- accesul de urgență și protecția civilă.

Doar o asemenea abordare multidisciplinară poate fundamenta corect regenerarea urbană a Bucureștiului istoric.

12A. Piațetele istorice ca sistem urban și cultural coerent

Piațetele istorice nu trebuie tratate ca intervenții izolate, ci ca elemente ale unui sistem urban și cultural coerent.

Considerăm necesară analizarea legăturilor dintre piațete, biserici, case memoriale, spații culturale, școli, grădini și alte puncte de interes ale cartierului, astfel încât proiectul să contribuie la consolidarea identității istorice și culturale a întregii zone.

Conceptul de Cartier Verde (Vecinătate Verde)

Patrimoniul rămâne esențial, dar este încă insuficient cunoscut la nivelul cetățeanului obișnuit. De aceea propunem ca discursul „patrimoniul și protecție” să fie completat cu un concept mai accesibil și orientat spre locuitori: cel de Cartier Verde (sau Vecinătate Verde). Acesta nu înlocuiește obiectivul de protejare a patrimoniului, ci îl face mai ușor de înțeles și de asumat, punând cetățeanul în centrul intervenției.

Într-un asemenea cartier, spațiul public este organizat după o ierarhie clară a priorităților:

1. pietonii;
2. copiii;
3. persoanele în vârstă și persoanele cu dizabilități;
4. bicicliștii;
5. serviciile de transport public;
6. livrările și serviciile;
7. autovehiculele private.

Această ierarhie traduce, în termeni practici, ce înseamnă un cartier prietenos cu oamenii: ea ghidează deciziile de amenajare, de la lățimea trotuarelor și siguranța traseelor pentru copii, până la locul — ultimul — pe care îl ocupă parcarele autovehiculelor.

13. Abordare unitară pentru toate piețele istorice

Principiile prezentate în acest memoriu pot constitui baza unei abordări coerente pentru toate piețele și piațetele istorice incluse în proiect. Cartierele Armenească, Moșilor, Plantelor, Mântuleasa, **Popa Soare** și Sfântul Ștefan fac parte din același țesut istoric al Bucureștiului vechi și trebuie tratate unitar, cu respect pentru patrimoniul, identitatea locală, memoria urbană și funcțiunea rezidențială.

Ceea ce lipsește astăzi este tocmai țesătura de interese și de puncte de atracție dintre aceste piațete. Tratate izolat, ele rămân fragmente; legate într-o rețea coerentă, pot deveni un ansamblu urban cu identitate proprie. Propunem, ca viziune pe termen mediu, transformarea întregii zone — de la Piața Sfântul Gheorghe până spre strada Mătășari — într-un „Centru Istoric”, complementar Centrului Vechi actual, dar cu funcțiuni diferite: rezidențial liniștit, cultural, verde și de proximitate, în locul aglomerării orientate spre consum.

14. Concurs internațional de arhitectură și urbanism

Având în vedere valoarea istorică, culturală și urbanistică a zonelor Plantelor – Mântuleasa – **Popa Soare** – Armenească – Moșilor, considerăm oportună organizarea unui concurs public de soluții arhitecturale și urbanistice, cu participare națională și internațională.

Juriul ar trebui să includă arhitecți, urbanști, specialiști în patrimoniu, istorici, reprezentanți ai administrației publice, reprezentanți ai Ordinului Arhitecților din România și reprezentanți ai locuitorilor și proprietarilor din zonă.

Scopul concursului nu trebuie să fie reinventarea cartierului, ci identificarea celor mai bune soluții pentru conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului existent.

Suntem conștienți că un asemenea concurs reprezintă un scenariu ideal, care poate întâmpina rezistență administrativă. Tocmai de aceea propunem o abordare etapizată: un proiect-pilot pe o singură piațetă (de exemplu Mântuleasa), care, odată reușit, să servească drept model replicabil pentru întreaga zonă. O reușită vizibilă convinge mai ușor decât un plan amplu rămas pe hârtie.

Tabel semnături

Subsemnații susținem solicitările prezentului memoriu:

Nr.	Nume și prenume	Calitate	Adresă	Telefon / E-mail	Semnătură
1		Proprietar / Locatar			
2		Proprietar / Locatar			
3		Proprietar / Locatar			
4		Proprietar / Locatar			
5		Proprietar / Locatar			
6		Proprietar / Locatar			
7		Proprietar / Locatar			
8		Proprietar / Locatar			
9		Proprietar /			

Nr.	Nume și prenume	Calitate	Adresă	Telefon / E-mail	Semnătură
		Locatar			
10		Proprietar / Locatar			
11		Proprietar / Locatar			
12		Proprietar / Locatar			

Data: _____

Persoană de contact: _____

Telefon: _____

E-mail: _____

Semnatar instituțional: **Asociația Popa Soare** (CIF _____)

Concluzie

Adevărata regenerare urbană a Bucureștiului istoric nu trebuie să însemne pseudo-modernizare, standardizare, aglomerare excesivă și distrugerea identității locale, ci recuperarea memoriei urbane, protejarea patrimoniului, civilizație urbană, vegetație și spațiu public coerent, liniște și ordine publică, precum și respect pentru spiritul autentic al Bucureștiului vechi.

Valoarea reală a acestor cartiere există deja: în casele vechi, în curți și grădini, în biserici și ziduri istorice, în memoria culturală și în atmosfera discretă a unui București care încă nu a dispărut complet.

Nu considerăm că aceste locuri trebuie reinventate. Ele trebuie înțelese, protejate, restaurate și transmise generațiilor viitoare.

Ceea ce propunem nu este o listă de reproșuri, ci un proiect comun: primul cartier istoric cu trafic limitat din România, o rețea de piațete restaurate care poate deveni „Centrul Vechi 2” al Bucureștiului — o reușită pe care administrația și locuitorii o pot revendica împreună.

Cu deosebită considerație,

Semnatarii memoriului și Asociația Popa Soare